

קראק

רב-פקד יפי שטיינברגר
צוערת ענת שלזינגר
חוליית מחקר סמים, אח"מ

שמו של ה"קראק" ניתן לו בשל קולות הפצפופץ של החומר, הנשמעים תוך כדי העישון
● הקראק משפיע על המוח בתוך כשש שניות, וגורם להרגשת אופוריה אינטנסיבית
● אולם, כעוצמת השיא כך גם עוצמת הדעיכה, העלולה להסתיים אף במוות ● ניתן
לקנותו בארץ (בצורתו הסופית) בכל תחנות הסמים ● השימוש בו נפוץ במועדונים
בעיקר בקרב צעירים

הקוקאין מיוצר מעלי הקוקה הגדלים בדרום אמריקה. בשלב הראשון, הקוקאין הינו קוקאין בסיס, ונצרך בעישון. בשל אי יציבותו הכימית, בצורת הבסיס שלו הוא אינו ניתן לשינוע ולשיווק, ולכן הפוכים אותו לקוקאין מלח, שהוא תצורת הקוקאין הנפוצה בעולם. השיטה הנפוצה לשימוש בו היא בהסנפה, אך ניתן גם להזריקו.

בתהליך הפקת הקראק מערבבים את קוקאין המלח עם מים ועם אבקת סודה לשתיה או עם אמוניה. את התערובת הזו מחממים עד לקבלת גוש מוצק בצבע בז', אשר מונח לייבוש. לאחר הייבוש שוברים את הגוש לשבבים קטנים. שמו של ה"קראק" ניתן לו מקולות הפצפוף של החומר, הנשמעים תוך כדי העישון. העישון עצמו מתבצע בנרגילה או בצינורית, אשר כינויה "בסט" (ניתן לעשנו גם בסיגריה, אך צורה זו נפוצה פחות בארץ). בפיית כלי העישון שמים פיסת רשת מתכתית, שעליה מניחים את הסם, ומחממים אותה בעזרת להבה. העשן המתקבל נשאף דרך הצינורית או הנרגילה. העישון (לעומת צורת ההזרקה) הוא סיבה נוספת להפיכת הקראק לפופולארי מאוד בקרב אוכלוסיות שונות, שכן, צורה זו של צריכת סמים אינה נושאת עמה את הסיטיגמה שבהזרקה ואף לא גורמת למחלות. "בישול" הקוקאין במינן לא מדויק עלול להרוס את ה"חומר". לכן, באזורים שבהם נפוץ הקראק, יש מי שמתמחים ב"בישול", והחומר מופץ כאשר הוא כבר "מבושל". הקראק מיוצר בארץ לסחר קמעונאי בלבד בעשרות בודדות של גרמים. השיטה הנפוצה היא בישול התערובת על כפית או במבחנה. ייצור "המוני" של קראק דורש תשתית מתאימה ומסובכת הרבה יותר, ועל פי הערכה היא אינה קיימת בארץ.

השפעה חזקה

בעת העישון נספג בריאות סם רב יותר מאשר בצורת ההסנפה. לכן, כמות גדולה יותר של החומר הפעיל בסם מגיעה למוח בזמן קצר יותר, והתגובה היא מיידית וחזקה. הקראק משפיע על המוח בפחות משש שניות. כמות של כ-0.2 גרם יכולה לספק עד עשרים דקות של "high" (תלוי בריכוז הסם). הרגשת אופוריה מכונה "rush". זוהי הרגשת אופוריה אינטנסיבית, המלווה בעירנות, בביטחון עצמי מוגבר, באסרטיביות ובתחושות עונג, המגיעות לשיא שקשה לתארו. כעוצמת השיא כך גם יוצמת הדעיכה והדיכאון, עם התפוגגות השפעת הסם. אז התחושה היא של אבדון, של שנהא עצמית, חרדות ופארנויות.

במידה כזו היא הסיבה העיקרית להתמכרות (הנפשית) המהירה לקראק. בקרב אוכלוסיית הנרקומנים, ידועה תופעה של מיתון הדיכאון ע"י שימוש בהירואין. אולם כל ניסיון להפסיק את השימוש בקראק, גורם לתופעות לוואי קשות ואף לניסיונות התאבדות. מעבר לכמיהה הנפשית לקראק, קיימות גם השפעות פיזיולוגיות לא מעטות כגון איבוד זיכרון, בעיות בכבד, איבוד התיאבון, ירידה במשקל, שיעול כרוני, חוסר מנוחה, חוסר תשוקה מינית והפרעות פסיכיאטריות. במקרים מסוימים ייתכנו גם התקפי לב, שבץ ואף מוות. צרכני הקראק נוטים להתבודד ולהיות חשדניים כלפי הסובב אותם. כמיהתם למנה נוספת היא כה חזקה, עד שלא יירתעו מהפעלת אלימות קשה כדי להשיג את מבוקשם. הקראק משפיע בצורה חזקה גם במינן נמוך מאוד. משקל מנת קראק לאחר ה"בישול" נע בין 0.2 ל-0.4 גרם, ועולה בין מאה שקל למאה וחמישים שקל. השפעתו חזקה יותר ממנת קוקאין מלח, השוקלת כגרם בממוצע, ועולה בסביבות ארבע-מאות שקל. תחנות סמים ברחבי הארץ הבינו, כי מכירת הקראק משתלמת, והחלו "לבשל" את הקוקאין, ופיתחו מיומנות וניסיון. בשל כך, הפך הקראק לזמין ולנגיש, וניתן לקנותו בצורתו הסופית (לאחר הבישול) בכל תחנות הסמים. השימוש בקראק התפשט בצפון הארץ ובדרומה, והוא נפוץ בעיקר בקרב הנרקומנים, אך הצליח לחדור גם לצרכני הקוקאין מהשכבה הסוציו-אקונומית הגבוהה. בצפון הארץ נפוץ הקראק גם במועדונים, ומופץ כתחליף לאקסטזי בקרב צעירים. ■